

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16CoP/31/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6719206178
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Baláž
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6719206178.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Štefana Baláža a členov senátu JUDr. Ivica Hanuskovej a JUDr. Alexandra Mojša v právnej veci navrhovateľky K.. C. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom R., R. XXX, zastúpenej v konaní matkou K.. P. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom R., R. XXX, proti odporcovi K.. Q.. L. V., nar. XX. XX. XXXX, bytom Z., W. XXXX/XX, o určenie príspevku nevydatej matke, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 16Pc/17/2019-295 zo dňa 11. júna 2021, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu vo výroku, v ktorom okresný súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľke príspevok na výživu nevydatej matky a vo výroku o náhrade trov konania (výroky I. a III.) **p o t v r d z u j e .**

II. Vo zvyšku **z o s t á v a** rozsudok okresného súdu nedotknutý.

III. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľke príspevok na výživu nevydatej matky od 19. 10. 2018 do 02. 01. 2019 vo výške 490,32 € v súdom určenej lehote (výrok I.), vo zvyšnej časti návrh zamietol (výrok II.) a odporcovi náhradu trov konania voči navrhovateľke nepriznal (výrok III.). Rozhodol tak o návrhu navrhovateľky voči odporcovi, ktorým si uplatnila nárok na príspevok na jej výživu za obdobie od 01. 01. 2018 do 02. 01. 2019 v sume 200,- € mesačne, v celkovej sume 2.400,-€. Uviedla, že zo vzťahu s odporcom sa jej narodila dcéra Y. V., nar. XX. XX. XXXX a otcovstvo k maloletej bolo určené súhlasným vyhlásením rodičov pred matrikou v obci R.. Po narodení dcéry obidvaja účastníci žili striedavo u rodičov odporcu a navrhovateľky. V auguste XXXX skolaudovali spoločný rodinný dom, v ktorom začali žiť v spoločnej domácnosti, avšak z dôvodu odporcovej nevery už začiatkom roku 2018 prestali spoločne hospodáriť a žiť a po skončení materskej dovolenky navrhovateľka požiadala o rodičovskú dovolenku. V oblasti, kde žijú, sa nenachádzajú súkromné škôlky ani profesionálne opatrovatelky a odporca jej so starostlivosťou o maloletú nepomáhal. Z týchto dôvodov sa nemohla pracovne realizovať a jej kariérny rast stagnoval. V roku 2018 bol jej príjem len rodičovský príspevok a prídavky na nezaopatrené dieťa a tieto boli poukázané na účet odporcu od októbra 2018 do novembra 2018. Mali spoločné tri hypotéky a každý z nich tieto znášal v polovici. Jej priemerný príjem pred materskou v roku 2016 bol 722,35 €, odporca má mzdu, odmeny, iné benefity ako zamestnanec V. C. B. a taktiež príjmy ľudového muzikanta v priemere 1.200,- €. Výdavky navrhovateľky prevyšujú príjem, preto jej finančne vypomáhajú rodičia.

2. Okresný súd z vykonaného dokazovania zistil, že z partnerského vzťahu navrhovateľky a odporcu sa narodila maloletá dcéra Y. V. dňa XX. XX. XXXX. Z potvrdenia Notárskeho úradu K.. P. C., notárky

z 18. 12. 2019 (matky navrhovateľky - poznámka odvolacieho súdu) súd zistil, že navrhovateľka mala priemerný čistý príjem za rok 2016 v sume 722,33 €. Zo zmluvy o úvere zo dňa 17. 05. 2017 veriteľa Tatra banka a dlžníka odporcu, spoludlžníka navrhovateľky súd zistil, že účastníci konania čerpali úver vo výške 13.000,- € s mesačnou splátkou 49,56 €. Z ďalšej zmluvy o úvere zo dňa 08. 06.2016 zistil, že čerpali úver vo výške 50.000,- € s výškou splátky 195,66 € a zo zmluvy o hypotekárnom úvere na bývanie zo dňa 08. 06. 2016 medzi tými istými účastníkmi súd zistil čerpanie úveru vo výške 50.000,- € s výškou splátky 264,47 €. Predmetom návrhu je priznanie výdavkov nevydatej matke od 01. 01. 2018 do 02. 01. 2019 v sume 200,- € mesačne, v celkovej sume 2.400,- €. Z predložených listinných dôkazov súd zistil, že účastníci konania trištvrte roka v roku 2018 žili v partnerskom vzťahu a podieľali sa spoločne na chode domácnosti. Vzťah sa začal zhoršovať v lete 2018 ohľadom financovania domu, a preto si navrhovateľka zriadila samostatný účet. Odporca odišiel zo spoločnej domácnosti 19. 10. 2018, avšak celý rok 2018 platil náklady na energie, televíziu, internet. Hypotekárne úvery platil na polovicu. Do odchodu zo spoločnej domácnosti odporca znášal výdavky na chod domácnosti, platby a energie, stravu, lieky a ošatenie, hračky pre dcéru, hygienické potreby a pod. Aj po odchode celý nasledujúci rok 2019 navrhovateľke platil polovicu energií, polovičné výdavky na TV, internet. Odporca platil výživné maloletej v sume po 200,- € mesačne. Keďže odporca nežil s navrhovateľkou od 19. 10. 2018 do 31. 12. 2018, súd príspevok na výživu nevydatej matky priznal od 19. 10. 2018 do 02. 01. 2019, teda za 2 mesiace a 14 dní. Súd poukázal na to, že účelom príspevku na výživu nevydatej matky nie je vyrovnanie životnej úrovne s otcom dieťaťa, ale s pôvodnou životnou úrovňou samotnej matky pred tehotenstvom a po pôrode. Schopnosti, možnosti a majetkové pomery otca dieťaťa pri určení výšky tohto príspevku je potrebné skúmať v rozsahu jeho spôsobilosti, vyrovnať túto zníženú úroveň matky. Matka pred materskou a rodičovskou dovolenkou mala v roku 2016 príjem 722,35 €, pričom z výpisov z účtov navrhovateľke vyplýva, že aj počas roku 2018 jej z notárskeho účtu matky navrhovateľky boli zasielané určité príjmy. Matka navrhovateľky mala dva účty. Z účtu notára jej poslala 15. 05. 2018 sumu 300,- €, 11. 06. 2018 sumu 300,- € a 12. 07. 2018 sumu 300,- €, ostatné platby jej poukázala z účtu fyzickej osoby. Príjem otca v V. je za rok 2018 vo výške 10.986,97 €, čistý príjem z ľudovej hudby 500,- €, teda spolu 11.487,- €, a teda jeho čistý mesačný príjem je 957,25 €. Po preskúmaní schopnosti, možnosti a majetkových pomerov odporcu pri určení výšky príspevku súd dospel k záveru, že je dôvodné priznať navrhovateľke mesačne sumu 200,- € od odchodu odporcu zo spoločnej domácnosti s navrhovateľkou, teda od 19. 10. 2018 do 02. 01. 2019 za 2 mesiace a 14 dní, teda spolu vo výške 490,32 €. Vo zvyšnej časti uplatneného nároku od 01. 01. 2018 do 18. 10. 2018 súd návrh zamietol.

3. Okresný súd vec právne posúdil podľa ust. § 3 ods. 1, § 115 Občianskeho zákonníka, ďalej podľa ust. § 74 ods. 1, 3, § 75 ods. 1, § 77 ods. 1, 2 Zákona o rodine. O náhrade trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 52 v spojení s ust. § 55 Civilného mimosporového poriadku.

4. Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie v zákonnej 15-dňovej lehote (§ 362 ods. 1 veta prvá CSP) odporca, a to proti výroku I. rozsudku. Odvolanie podal z dôvodov, že rozhodnutie súdu čo do výšky priznaného príspevku nevydatej matke je arbitrárne, a teda nepreskúmateľné. Súd prvej inštancie rozhodol v rozpore s vykonaným dokazovaním, na základe ktorých dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Poukázal na to, že navrhovateľka v konaní tvrdila, že s ním nežila v spoločnej domácnosti od januára roku 2018, že sa nepodieľal na výdavkoch spojených s domácnosťou a s jej výživou, avšak súd vyhodnotil správne obdobie, v ktorom bola účastníkmi konania vedená spoločná domácnosť. S navrhovateľkou skutočne od 19. 10. 2018 nevedli spoločnú domácnosť a teoreticky jej vznikol nárok na uplatnenie príspevku nevydatej matke, avšak okresný súd sa dostatočne nevysporiadal s otázkou, či po 19. 10. 2018 jej naozaj nič neposkytoval alebo poskytoval. Súd sa touto otázkou nezaoberal. Do konania boli predložené dôkazy o tom, že navrhovateľka dostávala príspevky vo forme úhrad, napr. nákladov spojených s bývaním. V konaní jednoznačne preukázal, že až do konca roka 2019 odporca navrhovateľke uhrádzal polovicu nákladov na živobytie, konkrétne náklady na energie (voda, električka), náklady na televíziu a internet a polovičné náklady na hypotéky (hypotéku uhrádzal do júla roku 2020) v celkovej výške 273,88 € mesačne. Popri tom navrhovateľke uhrádzal 200,- € mesačne ako výživné pre maloletú dcéru. V decembri 2018 navrhovateľke dal vianočný príspevok vo výške 100,- € v hotovosti. Navrhovateľke prispieval aj naturálne formou nákupu potravín a ani raz nežiadal od nej nájomné za užívanie jej časti nehnuteľností, ktorú ona užívala až do vysporiadania v roku 2020. Samotné znenie § 74 Zákona o rodine hovorí o tom, že otec je povinný prispievať matke primerane na úhradu jej výživy a poskytnúť jej príspevok na úhradu nákladov spojených s tehotenstvom a pôrodom. Zákon neuvádza, že automaticky, keď spolu rodičia dieťaťa nežijú, je otec povinný uhradiť matke tieto náklady bez ohľadu na to, či jej nejakým spôsobom prispieval alebo nie. Všetky svoje tvrdenia odporca podľa jeho tvrdení preukázal

výpismi z účtov, avšak okresný súd sa nimi nezaoberal. Poukázal aj na svoje dve ďalšie vyživovacie povinnosti, a to k maloletým deťom H. V., nar. XX. XX. XXXX a V. V., nar. XX. XX. XXXX a na vyživovaciu povinnosť voči jeho manželke A. V.. Tieto jeho náklady ako ani na ostatné náklady, napr. na dopravu do zamestnania, stravu, ošatenie, náklady na bývanie, okresný súd nehodnotil a s týmito dôkazmi sa nevypporiadal. Rozsudok okresného súdu žiadal zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

5. Navrhovateľka v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedla, že v konaní bolo preukázané, že s odporcom prestali spoločne hospodáriť vo februári 2018, kedy si založila svoj vlastný účet, z ktorého uhrádzala všetky výdavky súvisiace s chodom domácnosti pre seba a maloletú dcéru. Odporca požadoval, aby v polovici platila energie, vodu, televíziu, internet a hypotéku, hoci odporca ako partner a otec rodiny mal v tom čase silnejšiu ekonomickú pozíciu ako ona. Jej jediným príjmom boli len sociálne dávky a pomoc od rodičov. Jeho tvrdenia, že jej uhrádzal polovičné náklady na živobytie, sú zavádzajúce a tieto náklady v súdnom konaní nepreukázal. Rovnako zavádzajúce sú jeho tvrdenia, že v tom čase jej kupoval ovocie, zeleninu, mliečne výrobky alebo nosil domáce produkty, aby ich nemusela kupovať ona. Jeho tvrdenie, že jej v roku 2018 poskytol vianočný príspevok v sume 100,- € je tiež zavádzajúce, asi mal na mysli, že prispel navrhovateľke na zaplatenie foto albumu maloletej dcéry. Fakticky už v druhej polovici roka 2018 s odporcom udržiavala minimálny kontakt, domov chodil minimálne, nezaupjal sa ani o dcéru a ani o ňu. Výživné na maloletú začal platiť od júla 2018. Podľa jej názoru súdom určená výška výživného spĺňa vzhľadom k možnostiam a schopnostiam odporcu a k odôvodneným potrebám navrhovateľky. Kritérium primeranosti podľa § 74 ods. 1 Zákona o rodine.

6. Odporca v písomnom vyjadrení k vyjadreniu navrhovateľky opätovne tvrdil, že aj po jeho odchode zo spoločnej domácnosti 19. 10. 2018, a to aj celý nasledujúci rok 2019 navrhovateľke prispieval na živobytie a na úhradu jej nákladov na bývanie a robil tak dobrovoľne podľa finančných možností, avšak vždy minimálne vo výške jej polovičných nákladov na bývanie. Toto tvrdenie v konaní preukázal výpismi z účtov, ktoré však súd nezohľadnil. Navrhovateľka nepoprela, že jej v decembri 2018 prispel sumou 100,- € a ako s nimi naložila, bolo na jej uvážení. Súdom určenú výšku príspevku nevydatej matke 200,- € mesačne považuje za neprimeranú vzhľadom na jeho príjem a vyživovacie povinnosti voči trom maloletým deťom a manželke na rodičovskej dovolenke.

7. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania na prejednanie odvolania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP) a rozsudok okresného súdu v napadnutom rozsahu a v závislom výroku o náhrade trov konania ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

8. Okresný súd v návrhu navrhovateľky správne rozhodol podľa ust. § 74 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. Zákon o rodine, podľa ktorého ustanovenia otec dieťaťa, za ktorého matka dieťaťa nie je vydatá, je povinný najdlhšie po dobu 2 rokov, najneskôr odo dňa pôvodu prispievať matke primerane na úhradu jej výživy a poskytnúť jej príspevok na úhradu nákladov spojených s tehotenstvom a pôrodom. Vzhľadom na to, že sa nevydatá matka môže dostať v rámci tehotenstva a po narodení dieťaťa do ťažkej sociálnej ako aj finančnej situácie, Zákon o rodine jej priznáva okrem iného aj možnosť dožadovať sa príspevku na jej primeranú výživu. Okresný súd správne rozhodol aj pokiaľ ide o obdobie, za ktoré uložil odporcovi povinnosť tento príspevok navrhovateľke platiť. V zmysle ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine okresný súd správne prihliadol pri určení výšky príspevku na odôvodnené potreby oprávneného ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Okresný súd zistil majetkové pomery, schopnosti a možnosti otca dieťaťa a zistil, v akej miere sa podieľal na výžive navrhovateľky v období od 19. 10. 2018 do 31. 12. 2018. Schopnosti, možnosti a majetkové pomery otca skúmal správne v rozsahu jeho spôsobilosti vyrovnáť zníženú životnú úroveň matky. Účelom príspevku na výživu nevydatej matke nie je vyrovnanie životnej úrovne s otcom dieťaťa, ale s pôvodnou životnou úrovňou samotnej navrhovateľky pred tehotenstvom a po pôrode. V konaní okresný súd zistil pôvodnú životnú úroveň samotnej matky pred tehotenstvom ako aj jej životnú úroveň po pôrode. Pokiaľ odporca v konaní tvrdil, že od marca 2018 všetky náklady na hypotéky, prevádzku domu, energie platili každý z účastníkov zo svojich prostriedkov v polovičnej výške (viď stanovisko odporcu k návrhu na začatie konania zo dňa 16. 01. 2020), odvolací súd podotýka, že hradenie týchto nákladov po polovici nie je možné považovať za hradenie príspevku na výživu navrhovateľky zo strany odporcu. Aj podľa názoru odvolacieho súdu vzhľadom na osobné, sociálne, majetkové a finančné pomery odporcu je v jeho schopnostiach a možnostiach navrhovateľke prispieť na jej výživu vo výške 200,- € mesačne, a to aj s prihliadnutím na ďalšie vyživovacie povinnosti odporcu. Pokiaľ teda súd uložil povinnosť odporcovi zaplatiť navrhovateľke príspevok na výživu nevydatej matky od 19. 10. 2018 do 02. 01. 2019 vo výške 490,32 € v súdom určenej

lehote, v tomto výroku odvolací súd rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správny a potvrdil ho aj vo výroku o náhrade trov konania, ktorý je závislý od rozhodnutia vo veci samej.

9. Okresný súd vo zvyšnej časti (teda v časti, v ktorej si navrhovateľka uplatnila nárok na príspevok na výživu nevydatej matky za obdobie od 01. 01. 2018 do 18. 10. 2019 vrátane) návrh zamietol a proti tomuto výroku odvolanie podané nebolo. Z toho dôvodu krajský súd rozsudok okresného súdu v tomto výroku ponechal nedotknutým.

10. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

11. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t. j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).